

Sygnatura akt I C 2085/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 24 lutego 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Zdrzałka-Szymańska

Protokolant: Alicja Ziomek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 lutego 2015 r. we W.

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko J. G.

- o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 sierpnia 2014 r. strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. zastępowany przez radcę prawnego w osobie M. B. domagała się zasądzenia do pozwanego J. G. kwoty 17378,98 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając żądanie pozwu strona powodowa wskazała, iż dochodzona wierzytelność znajduje swoje źródło w umowie zawartej przez pozwanego z dotychczasowym wierzycielem (...) Bank S.A, na podstawie której bank oddał do dyspozycji pozwanego środki pieniężne w wysokości określonej umową. Pomimo upływu terminów płatności pozwany nie wykonał swojego zobowiązania pieniężnego, wobec czego bank wypowiedział łączącą strony umowę kredytu. Powód podniósł, iż stał się nabywcą dochodzonej wierzytelności na podstawie umowy cesji z dnia 26 lutego 2014 r.

Jednocześnie powód podniósł, że na dochodzoną kwotę składa się suma niespłaconej należności głównej w wysokości 3666,63 zł, kosztów w wysokości 0,00 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne w wysokości 0,00 zł naliczane od daty zawarcia umowy, a także skapitalizowane odsetki karne za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w wysokości 13712,35 zł naliczone do dnia poprzedzającego złożenie pozwu od zadłużenia przeterminowanego wg ustalonej w umowie stopy procentowej, przy czym powód wskazał, że odsetki karne naliczane były w wysokości nie wyższej niż odsetki maksymalne. W ocenie powoda potwierdzenie obowiązku po stronie pozwanej stanowi wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nr (...) z dnia 06 czerwca 2014 r. podpisany przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń w zakresie praw o obowiązkach majątkowych funduszu, co potwierdza pełnomocnictwo z dnia 30 września 2013 r., który stanowi szczególny dokumentem prywatnym.

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, stwierdzając brak postaw do wydania nakazu zapłaty, postanowieniem z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc – e (...) przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sądowi.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę pomimo prawidłowego zawiadomienia, nie złożył żadnych wyjaśnień w sprawie ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

(...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.wpisany jest do rejestru funduszy inwestycyjnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod nr rej. (...)840.

dowód:

wyciąg z rejestru funduszy k. 23

W dniu 6 czerwca 2014 r. strona powodowa wystawiła dokument nazwany „wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego” nr (...). Dokument ten został opatrzony pieczęcią Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych oraz podpisem pełnomocnika – radcy prawnego M. B.. W dniu 30 września 2013 r. wyżej wymienionemu udzielono pełnomocnictwa do składania w imieniu (...) S.A. oświadczeń w zakresie przysługujących mocodawcy praw i obowiązków majątkowych, w tym podpisywania wyciągów z ksiąg rachunkowych funduszu, o których mowa w art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 18

pełnomocnictwo k. 22.

J. G. zawarł ze (...) Bankiem (...) S.A. w L. umowę o pożyczkę pieniężną w kwocie 4000 zł.

dowód: umowa nr (...), k. 35.

W dniu 26 lutego 2014 r. strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.zawarła z (...) Bank S.A. w W.umowę przelewu wierzytelności, na podstawie której nabyła wierzytelności dłużników banku.

dowód: umowa przelewu wierzytelności., k. 34.

W dniu 4 marca 2014 r. (...) S.A. sporządziło zawiadomienie o przelewie wierzytelności, zobowiązując do spłaty należności do dnia 14.03.2014 r. 8 maja 2014 r. kancelaria (...) sporządziła adresowane do pozwanego przesądowe wezwanie do zapłaty oraz wskazała, że spłata całości zadłużenia w kwocie 17420,91 zł do 22 maja 2014 r. spowoduje odstąpienie od działań zmierzających do wyegzekwowania długu.

Sąd zważył co następuje:

Po rozpatrzeniu wszystkich okoliczności sprawy oraz po analizie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd uznał, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona powodowa w pozwie i jego uzupełnieniu powołała się jedynie na dokument określony jako wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego wskazując, że dokument ten zgodnie z art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych ma moc dokumentu urzędowego. Strona powodowa, na której ciążył obowiązek wykazania okoliczności na których opiera swoje roszczenie, stosownie do zasady rozkładu ciężaru dowodu dołączyła dowody, stanowiące dokument nazwany „wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego”, umowę sprzedaży wierzytelności oraz wezwanie do zapłaty, a także umowę pożyczki. Do akt nie zostało dołączone natomiast oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy pożyczki.

Odnosząc się do zaofiarowanego przez stronę powodową materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje:

Zgodnie z art. 194 ustawy z dnia 27.05.2004 roku o funduszach inwestycyjnych księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie

się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych.

Wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego opatrzony pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu mają moc dokumentów urzędowych zgodnie z art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (u.f.i.), a zatem zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. Dodany przez art. 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. poz. 777), która weszła w życie z dniem 20 lipca 2013 r. stanowi, iż moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Zasadniczym celem uchwalonej ustawy jest wykonanie obowiązku dostosowania przepisów prawa do dwóch wyroków Trybunału Konstytucyjnego (dalej „Trybunał”), w których Trybunał stwierdził niezgodność z Konstytucją przepisu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (wyrok TK z dnia 15 marca 2011 r., sygn. akt P 7/09) oraz przepisu art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (wyrok TK z dnia 11 lipca 2011 r., sygn. akt P 1/10).

Prawidłowo wypełniony i należycie opatrzony i podpisany wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego stanowi więc dowód prywatny, zatem zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Nie dowodzi jednak istnienia wierzytelności na rzecz zbywcy jak i dowód przejścia wynikających z niej praw na skutek przelewu na fundusz (patrz. Nieaktualna już w tym względzie uchwała SN z 19.11.2007 r. III CZP 101/07 niepubl.). Z tej przyczyny należy oceniać moc dowodową dokumentu prywatnego w odniesieniu do każdorazowych okoliczności sprawy, w kontekście pozostałego materiału dowodowego. Rzecz bowiem w tym, czy przedłożone dokumenty określone jako wyciągi z ksiąg rachunkowych są w istocie takimi wyciągami w rozumieniu art. 194 u.f.i. O tym, czy konkretny wyciąg z ksiąg wskazuje na nabycie wierzytelności przez fundusz nie można przesądzać w sposób abstrakcyjny, lecz badając konkretny wyciąg z ksiąg. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694) i rozporządzenia Ministra Finansów z 8 października 2004 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz.U. Nr 231, poz. 2318) zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się na podstawie dowodów księgowych, które powinny zawierać m. in. określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji, jej wartość i datę dokonania, a sam zapis obejmuje co najmniej datę operacji, skrót lub kod operacji, kwotę zapisu i oznaczenie właściwego konta. Wyciąg z księgi rachunkowej powinien zawierać przynajmniej powtórzenie danych (zapisu) z księgi rachunkowej w odniesieniu do danej wierzytelności. Wyciągu z księgi rachunkowej w żadnym razie nie można utożsamiać z oświadczeniem wystawionym przez fundusz, które potwierdza nabycie określonej wierzytelności od dotychczasowego wierzyciela. Takie oświadczenie nie obejmuje bowiem ani nie potwierdza jakiegokolwiek zobowiązania funduszu. Tymczasem zgodnie z art. 194 u.f.i. dokumentem urzędowym są wyłącznie oświadczenia zawierające : zobowiązania funduszu, zwolnienia ze zobowiązań, zrzeczenie się praw, pokwitowanie odbioru należności. Innymi słowy oświadczenie funduszu potwierdzające istnienie wierzytelności i nabycie ich przez fundusz nie mieści się w kategoriach dokumentów urzędowych wymienionych w art. 194 u.f.i. (wyrok SA z dnia z dnia 16 stycznia 2009 r. V ACa 549/08).

Zatem przedłożony przez stronę powodową dokument nie może być potraktowany jako wyciąg z ksiąg rachunkowych bowiem nie spełnia wymogów związanych z treścią takiego dokumentu – nie określa opisu operacji, jej wartości i daty dokonania, a sam zapis obejmuje jedynie datę operacji bez wskazania skrótu lub kodu operacji, kwotę zapisu i oznaczenie numeru umów, tym samym nie zawiera powtórzenie danych (zapisu) z księgi rachunkowej w odniesieniu do spornej wierzytelności. Skoro zaś nie jest oświadczeniem funduszu o zobowiązaniu funduszu, zwolnieniu ze zobowiązań, zrzeczeniu się praw, pokwitowaniu odbioru należności, to dane w nim zawarte podlegają ocenie przy uwzględnieniu pozostałych dokumentów zgromadzonych w sprawie.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 listopada 2007 r., III CZP 101/07, odnosząc się do kwestii, czy wyciąg z ksiąg rachunkowych tego funduszu wykazuje przejście uprawnień na fundusz w ramach art. 788 § 1 k.p.c., przyjął, że nie można przesądzić tej kwestii w sposób abstrakcyjny, lecz badając konkretny wyciąg lub korespondujące ze sobą wyciągi. W związku z tym konieczne jest zbadanie treści konkretnego wyciągu i ustalenie, czy wynika z niego przejście

uprawnień, o którym mowa w art. 788 § 1 k.p.c. To samo należy odnieść do zagadnienia prawnego problemu zakresu domniemania zgodności z prawdą treści wyciągu z księgą funduszy sekurytyzacyjnych.

Treść takiego wyciągu co do zasady powinna odzwierciedlać treść wpisów dokonywanych w księgach funduszu. Zasady prowadzenia rachunkowości przez fundusze inwestycyjne, w tym fundusze sekurytyzacyjne, regulowane są przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 października 2004 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz.U. Nr 231, poz. 2318). Zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia w związku z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe funduszu obejmują m.in. dziennik, księgę główną i księgi pomocnicze. Dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w okresie sprawozdawczym, a jego treść, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, powinna odpowiadać treści księgi głównej (art. 14 ust. 1 w związku z art. 15 ustawy o rachunkowości). Uszczegółowieniem księgi głównej są księgi pomocnicze, prowadzone m.in. dla operacji zakupu (art. 17 ust. 1 ustawy o rachunkowości). Zapisów w księgach dokonuje się na podstawie dowodów księgowych, które powinny zawierać m.in. określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji, jej wartość i datę dokonania (art. 21 ustawy o rachunkowości). Sam zapis w księdze obejmuje co najmniej datę operacji, skrót lub kod opisu operacji, kwotę zapisu oraz oznaczenie właściwego konta. Ponadto, według § 12 rozporządzenia, w księgach rachunkowych funduszu inwestycyjnego ujmuje się nabyte składniki lokat, za które w przypadku funduszu sekurytyzacyjnego należy uznać nabywane wierzytelności. Nie wnikając w materię rachunkowości należy uznać, że transakcja nabycia przez fundusz sekurytyzacyjny puli wierzytelności na zabezpieczenie emisji certyfikatów inwestycyjnych niewątpliwie powinna znaleźć odzwierciedlenie w księgach rachunkowych po stronie aktywów, oraz - zakładając odpłatność tej transakcji - również po stronie pasywów. Nie przesądza to jednak jeszcze, że konkretna wierzytelność faktycznie istnieje, w ramach bowiem kontroli rachunkowej nie jest oceniana strona prawna konkretnej transakcji i jej skuteczność w świetle prawa cywilnego. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych.

Oznacza to, że samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. Nadmierne rozszerzenie domniemania wynikającego z art. 194 u.f.i. prowadziłoby do pogorszenia sytuacji dłużników (lub domniemanych dłużników) względem funduszy. Wykazanie skuteczności nabycia wierzytelności w świetle prawa cywilnego lub szerzej - do wykazania istnienia wierzytelności w razie zaprzeczenia przez pozwanego jej istnieniu, konieczne jest przedstawienie przez fundusz odpowiednich dowodów, czego w niniejszym postępowaniu strona powodowa nie uczyniła. Strona powodowa winna wobec stanowiska pozwanego udowodnić nie tylko istnienie wierzytelności ale jej wysokość i wymagalność.

W myśl art. 6 k.c., wyznaczającego ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu, „ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z kolei dyspozycja art. 232 k.p.c. określa obowiązek strony co do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Zważyć należy, że z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie wynika jedynie zakres obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale przede wszystkim wynika ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy strona nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, w sytuacji gdy ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał.

W niniejszej sprawie strona powodowa dochodziła zapłaty wierzytelności przysługującej jej wobec pozwanego z tytułu umów bankowych, tym samym powinna udowodnić, istnienie wierzytelności, jej wymagalność i kwestionowaną wysokość, skoro z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strona powodowa nie poparła swoich twierdzeń wystarczającymi dowodami. Wobec treści przedstawionych dokumentów uznać należało, iż nie zostało przez powoda wykazane aby wierzytelności wskazane w wyciągu stanowiły wierzytelności, których źródłem jest załączona do pozwu kopia umowy pożyczki. Podobnie odnieść się należy do umowy sprzedaży wierzytelności i załącznika, które nie zostały poświadczone notarialnie, a jedynie przez pełnomocnika, który nie jest uprawniony do sporządzania wierzytelnych wypisów z umowy

przelewu. Umowa sprzedaży nie zawiera odwołania do umowy bankowej, którą pozwany zawierał z dotychczasowy wierzycielem.

Na podstawie załączonych do pozwu dokumentów Sąd był w stanie ustalić jedynie, że w dniu 4 marca i 8 majaa2014 r. sporządzono wezwanie do zapłaty kwoty 17336,02 zł i 17420,91 zł, chociaż nie wiadomo już czy kwota z niego wynikająca odpowiada faktycznemu stanowi zadłużenia pozwanego, jeśli w ogóle takie zadłużenie istnieje. Ponadto wskazać należy, że nie przedłożono dowodu choćby nadania tych pism, nie mówiąc o dowodzie ich doręczenia pozwanemu, w celu wykazania dojścia do jego wiadomości oświadczeń strony powodowej w nich zawartych. Co więcej strona powodowa nie wykazała umocowania osób podpisującej umowę cesji do działania w imieniu Banku; w szczególności nie przedłożyła pełnomocnictwa oraz odpisu z KRS pierwotnego wierzyciela. Tym samym nie udowodniono, że umowa cesji z dnia 26.02.2014 r. rzeczywiście doprowadziła do nabycia jakichkolwiek wierzytelności przez stronę powodową.

Wskazując na powyższe orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Wobec nieponiesienia przez pozwanego kosztów procesu brak było podstaw do orzeczenia w tym zakresie, nakazującego ich zwrot przez powoda. Powód jako przegrywający proces w rozumieniu art. 98 k.p.c. poniósł wyłożone przez siebie koszty procesu.